

Dialogus quartus, de compositione
Lunaris radij & spiraculi, cum ani-
mali spiritu.

VRANIA.

DICI non potest, diuine Aescula-
pi, quim grata mihi fuerint pre-
cedentia colloquia. In reliquis, si
quo ceptum est pede, perrexeris, iacta video
fundamenta nostri coniugij, hoc est, harmo-
nie humani corporis & cœli. Quando itaq;
tu & respondendo, & docendo non defati-
garis, nec item ego cum quærendo, tum discē-
do, alia aggredi nunc demum meditor: à Lu-
na amita tua gradum mihi faciens: tãquam
à potissimo post Solem, totius naturæ organo,
quemadmodum ex Trismegisto, tuus trans-
scripsit Galenus. Hanc certum est ex se, nec
radium habere, nec natium lumen, nec mu-
tationū penes menstruos schematismos vim
vllam, nisi quatenus à patre tuo Sole, cœle-
stium ignium foco luculentissimo, larga ma-
nu vel auara ei concessum est. **AESCUL.** Humanū corp^o
Sic corporea moles, Vrania, cuius statum per
morbos & sanitatem Galeno meo, & Ptole-
mæo eius contemporaneo prodit Luna, viu-
tile. absq; solaribus
radiis est inu-
tile.

ficam de se lucem vllam non habet, nec motus ac sensus (qui duo certissimi sunt vitæ testes) facultatem vllam, nisi quatenus à spiritu animali, qui in corpore est veluti parvulus quidam Sol, per nervos sensificos & motores diuite manu, vel paupere, ei datum est,

Luna à Sole suū ac concessum. *VRAN.* Praclare sanè, sed eadem Luna, à Sole coelestium spectaculorū pulcherrimo (à quo nihil habuerunt Academici, vnde mentem diuinam propius ostenderent, & expressius mundum ab illa regi figurarent) fraterna liberalitate lumen, & penè dixerim pabulum, de aspectu, & consortio gratis foeneratur: ea tamen conditione, vt vicissim vtrunque ad conseruandam, temperandamque rerum mundi sobolem, etiam gratis deorsum foeneret, ac refundat. Cuius rei Aesculapi, quam mihi dabis in humano corpore imaginem? *AESCVL.* Animalem facultatem vna cum vitali, *VRANIA,* & partes corporis duas vtriusque facultatis hospites, nimirum cor & cerebrum. Illud, quia caloris & vitalis lucis fons est inexhaustus, perinde atque Sol. Hoc, quia Lunæ naturam, metamorphoses & alternationes vnâ cum motu in multis (non ausim dicere in mulieribus) agnoscit: quod probant comitialium cir-

cuitus, ut per appositè meus adnotavit Galenus. Verum, ut rem totam ad ea quæ pro- Animalis spūs
posuisti coaptem scire pretium operæ est, cor à vitali suum lu-
sanguine laudabili, temperato, & salutare in men gratis fœ-
suo dextro sinu (ubi lucidissimi, suaves, cali- neratum, gratis
dissimi & halitiosi sunt spiritus quamplu- deorsum refun-
rim) saginatum, perfusum & pastum, cere- dit.
bro animale spiritum, ceu lumen quoddam
de puriore sanguine, & halitibus illis elabo-
ratum, omnique sorde repurgatum, sufficere
ac fœnerare. Quem vicissim radiorum modo,
dictum cerebrum per proprios canales & tu-
bulos, omnibus corporis particulis ad earum
conseruationem, & præcipuè ad motum, ac
sensum distribuit, & gratis impertit.

V R A. Laudo & probo quæ dicis, Aescu- Lunaris radius
lapi: verum omnibus constat Lunam de lu- absq; solari vi-
mine periclitari, & inutile corpus circumfer- gere & esse non
re, si luciferam suam faciem & auricomos potest.

radios frater Phæbus ab ea vel subduxerit, Animalis spūs
vel aliunde prohibitus negauerit. A E S C. absque vitali vi-
Sic animale spiritum, & proinde huma- gere & esse non
num corpus de vita periclitari certum est, si potest.

vitalis ei non præluxerit: vel alicunde impe-
ditus sese subduxerit: ut hic Solem, ille Lu-
nam figuret. Nam tum corpus totum, non di-
cam stupidum & inutile, sed cui migratura

in labris seſſitet anima, relinqui, tam eſt perſpicuum, & de experientia cognitum, vt nihil magis. V R A N. Lunares radij, caligine, vel fumida aliqua nube obducti, & circumuenti, nobis tum circa ipſum Luna corpus, tum etiam circa nubes mentiuntur multa, ac imponunt. A E S C V L. In hunc ferè modum, radius animalis ſpiritus, vel eius vibratio, melancholicis fumis, biliſis item, aut pituitoſis, ceu nebulis quibusdam, excepta & remiſta, multas viſiones, & Phœſia conſingit, ac mentitur: perinde atque lunaris radius, imò verò ſolaris potiùs: pro varia vtriuſque (corporis, inquam, & nubis) natura. V R A N. Hæc non admodum improbo.

Sed heus tu? Luna ſui luminis originem & incrementa, à Sole, tanquam ab inextinguibili lucerna mutuatur: vt vniuerſum terrarum orbem, die, nocteque illuſtret. Cui rei, Aefculapi, ſimile aliquid mihi (obſecro) demonſtra in humano corpore. A E S C. Dictū ſpiritum animale m tibi oſtendo: qui Platoni, & Galeno meo, in cerebro Luna inauthorato reſidet. Nam à vitali elaborato (cui ſedes in corde) ſua originem, & incrementa mutuatur: vt dies ac noctes corpus illuſtret, moueat ac vegetet. V R A N. Id vni hic reſtat, tam-

Lunaris radius & ſe & ſua incrementa ſolari radio debet.

Animalis ſpūs & ſe & ſua incrementa vitali debet.

est repetitum: Lunare lumen & spiraculum,
suas à Sole alternationes, ac reparationes mē-
dicat. Vnde Σελήνη (quæ Latinis est Luna) Lunaris radius
à Græcis, ut arbitror, nomen accepit, quod & spiritus à so-
σελάης, id est, splendorem, αὐτοῦ de super, nimi- lari pendet.
rum à Sole accipiat. AE S.C.V.L. Obrundis
simul & offendis, Vrania, eandem cantile-
nam toties canens. Semel atque iterum expo- Animalis spūs
suit vnum animale spiritum, Luna in par- cū sua radiatio-
te mancipatum, à corde Solem præ se ferente, ne à vitali pen-
lucis suæ, quæ est veluti lunaris quidam splē- det.
dor, reparationem, & deperditæ, dissipatæq;
substantiæ instaurationem accipere. Quod
ut facilius intelligas, hunc in modum demō-
stro. Vitalis spiritus qui in corde sua sibi fixit
tentoria, per maiorem arteriam sursum in ca-
rotides tantisper contendit, dum in cōtextum
cerebri admirabilem, seu reticularem plexum
permeat: vbi multis flexibus, labyrinthum di-
cas, variè implicatus, & cancellatis fibris ir-
retitus, hæret, cunctaturque, donec elabora-
tionem quandam acceperit. Hinc, rursus in
choroidem texturam perreptat: vbi exhausto
per nares tenuiore aere, nonnihil illius sibi
iungens vi cerebri ambientis, in animale
spiritum plenè commutatur: qui ex contex-
tu deinde reflus, totos cerebri ventriculos ad

futuros vsus implet. Ex quo facile colligis, il-
lum à Vitali, perinde atque Luna lumen à
Sole manare. *VRANA.* Patieris & hoc po-
stremum tibi, ô diuine Aesculapi, isto collo-
quio proponi. Crescente & inualescente lu-
nari radio ac lumine, crescunt & inualescunt
aquarum motus, corporum humiditates, &
ossium medulla. *AESCUL.* Ita crescente
inualescenteque animali spiritu, cum corpo-
rum, tum ingeniorum motus & actiones cre-
scunt ac inualescunt. Sed hæc leuiora sunt *VRa-
nia*, quàm à me demonstrari debeant, & à te
proponi. Quare si deinceps quid habes graui-
us deprome, & nouum colloquium institue.

Dialogus quintus de collatione facul-
tatis radiorum planetarum cum hu-
mani corporis facultatibus.

VRANIA.

SVBVEREOR ter maxime
Aesculapi, ne nimium sciscitando
tibi sim molesta. Non desinam ra-
men, donec silentium mihi indixeris: persuasa
ingenui esse animi, cui multum debeas, pluri-
mum debere velle. Pergam itaque res meas
cœli excutere, vt propositæ harmoniæ corpo-
ris humani cum cœlo rationem, qua cœptum